

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΣΥΝΟΧΗΣ ΚΑΙ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΣ**

**Αθήνα
Αριθ. Εσωτ. Πρωτ.: 185Υ**

**Για τη Διοικητική Υποστήριξη
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ**

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/ση: Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας: 101 10 - Αθήνα
Πληροφορίες: Ζ. Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

ΚΟΙΝ. : Πολιτική Γραμματεία Υπουργού
Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας

ΘΕΜΑ: Απαιτείται άμεση επέμβαση της Πολιτείας για την κατάσταση που επικρατεί στις Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) της ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ».

ΣΧΕΤ.: Η αριθ. πρωτ. 3472/27-2-2024 ΕΡΩΤΗΣΗ.

Σε απάντηση της παραπάνω Ερώτησης που κατατέθηκε στη Βουλή από τις βουλευτές κες Αικ. Σπυριδάκη και Αικ. Καζάνη σχετικά με τις Στέγες Υποστηριζόμενες Διαβίωσης (Σ.Υ.Δ.) της ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ», σας γνωρίζουμε τα εξής:

Σύμφωνα με την αριθ. Δ12/ΓΠ οικ.13107/283/20-03-2019 (Β' 1160) κοινή υπουργική απόφαση, όπως ισχύει, οι Σ.Υ.Δ. αδειοδοτούνται από τις οικείες Περιφέρειες και τελούν υπό την άμεση εποπτεία τους. Όσον αφορά τη διενέργεια ελέγχων στις δομές παροχής κοινωνικής φροντίδας σε ΑμεΑ, σύμφωνα με το άρθρο 1 του ν.2345/1995 (Α' 213), όπως ισχύει, με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη ορίζεται σε κάθε περιφερειακή ενότητα ένας τουλάχιστον κοινωνικός λειτουργός ή άλλος κοινωνικός επιστήμονας που υπηρετεί σε αυτή ως κοινωνικός σύμβουλος. Όπως προβλέπεται με την παρ. 4 του παραπάνω άρθρου, ο κοινωνικός σύμβουλος ασκεί επίβλεψη και συνεχή παρακολούθηση των υπηρεσιών που παρέχονται από τους Φορείς, ήτοι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που διαθέτει και λειτουργεί μία ή περισσότερες Μονάδες, ήτοι κάθε δομή στην οποία παρέχονται οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, που έχουν σχέση με την προστασία του παιδιού ή ατόμων με αναπηρία (παιδιών και ενηλίκων) ή ηλικιωμένων ή ανιάτων ή χρονίως πασχόντων ατόμων, ως προς την ποιότητα και την επάρκεια αυτών, καθώς και ως προς την τήρηση των ειδικότερων υποχρεώσεων των ως άνω Φορέων που πηγάζουν από την κείμενη νομοθεσία. Ο κοινωνικός σύμβουλος πραγματοποιεί αυτοψίες στους χώρους των Φορέων που υπάγονται στον έλεγχό του, ανεξάρτητα από το αν οι εν λόγω Φορείς εποπτεύονται από τις οικείες περιφερειακές ενότητες ή υπάγονται στον έλεγχό του βάσει του π.δ. 99/2017 (Α' 141), κατ' ελάχιστο μία φορά το εξάμηνο, συντάσσοντας ακολούθως σχετική έκθεση αξιολόγησης για την οργάνωση και λειτουργία κάθε Φορέα και για την εν γένει ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών, προβαίνοντας σε συστάσεις και υποδεικνύοντας συγκεκριμένες ενέργειες και

λήψη μέτρων, όπου απαιτείται. Οι ελεγχόμενοι Φορείς υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις συστάσεις του κοινωνικού συμβούλου και να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα συμμόρφωσης προς τις υποδείξεις των εκθέσεων αξιολόγησης. Η συμμόρφωση ή μη των Φορέων λαμβάνεται υπόψη κατά τις διαδικασίες αδειοδότησης, πιστοποίησης, καθώς και επιχορήγησής τους από πιστώσεις του Υπουργείου Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας. Τουλάχιστον μία φορά το εξάμηνο, στους Φορείς διενεργείται πρόσθετη αυτοψία από κλιμάκιο δύο τουλάχιστον αρμοδίων προς τούτο υπαλλήλων γειτονικής Περιφερειακής Ενότητας, μεταξύ των οποίων και ο κοινωνικός σύμβουλος. Το κλιμάκιο που θα διενεργήσει αυτοψία σε Φορείς γειτονικής Περιφερειακής Ενότητας ορίζεται με απόφαση του Περιφερειάρχη, ενώ ο Υπουργός Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας μπορεί να αιτηθεί ανά πάσα στιγμή τη διενέργεια ελέγχου, επιθεώρησης ή έρευνας Φορέα από την Εθνική Αρχή Διαφάνειας ή τη διενέργεια έκτακτων αυτοψιών προς την οικεία Περιφέρεια.

Επιπλέον, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 4 του ν.4837/2021, οι Φορείς Παιδικής Προστασίας, *ήτοι οι φορείς κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, οι οποίοι παρέχουν οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας για την προστασία του ανηλίκου, συμπεριλαμβανομένου του ανηλίκου με αναπηρία*, υποχρεούνται να μεριμνούν για την έγκαιρη αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης των ανηλίκων που τελούν υπό την προστασία τους, τα οποία είτε καταγγέλλονται είτε υποπίπτουν στην αντίληψη των απασχολούμενων σε αυτούς. Σύμφωνα εξάλλου με την παρ. 1 του άρθρου 5 του ίδιου νόμου, σε κάθε μονάδα των Φορέων Παιδικής Προστασίας ορίζεται Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων, ενώ με την παρ. 1 του άρθρου 9 συνιστάται Εθνικό Σύστημα Καταγραφής και Παρακολούθησης Αναφορών περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων ως συντονιστικός μηχανισμός, στον οποίον γίνεται καταγραφή όλων των γνωστοποιήσεων περιστατικών κακοποίησης ανηλίκων που υποβάλλονται από τους Φορείς Παιδικής Προστασίας και κάθε άλλον φορέα που παρέχει υπηρεσίες σε ανηλίκους. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί οποιαδήποτε παράβαση των ανωτέρω, επιβάλλεται πρόστιμο σε βάρος του Φορέα, ο οποίος οφείλει να προβεί σε αντικατάσταση του Υπευθύνου Προστασίας Ανηλίκων, κατά περίπτωση. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 54 του ν.4837/2021, που τροποποιήθηκε με το άρθρο 65 του ν.4921/2022 (Α'75), οι διατάξεις που αφορούν στην κακοποίηση ανηλίκων εφαρμόζονται αναλόγως και σε κάθε φορέα κοινωνικής πρόνοιας δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου, ο οποίος παρέχει οργανωμένες υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας, κλειστής ή ανοιχτής περίθαλψης σε ενήλικους με αναπηρία, σε ηλικιωμένους και σε χρονίως πάσχοντες. Στην περίπτωση αυτή, κατά την ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων που αναφέρονται στην παρ. 1, ως «κακοποίηση ανηλίκου» νοείται η «κακοποίηση ωφελούμενου» και ως «Υπεύθυνος Προστασίας Ανηλίκων» ο «Υπεύθυνος Προστασίας Ωφελούμενων».

Με τον ορισμό του, ο Υπεύθυνος Προστασίας Ωφελούμενων ενημερώνει επαρκώς και αμελλητί όλους τους ωφελούμενους που διαμένουν στον Φορέα σχετικά με τα στοιχεία του και τα κανάλια επικοινωνίας μαζί του. Περαιτέρω διευκρινήσεις σχετικά με την ενίσχυση των υποχρεώσεων των φορέων κοινωνικής πρόνοιας που παρέχουν υπηρεσίες σε ενήλικα άτομα με αναπηρία, ηλικιωμένους και χρονίως πάσχοντες, με σκοπό την πρόληψη και αντιμετώπιση περιστατικών κακοποίησης, παρέχονται με την αριθ. πρωτ. 45027/13-05-22 εγκύκλιο του Γενικού Γραμματέα Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Καταπολέμησης της Φτώχειας.

Δεδομένων των παραπάνω ρυθμίσεων και κατόπιν διαπίστωσης ατασθαλιών και παραβάσεων και ελέγχου σχετικών καταγγελιών που αφορούν στη λειτουργία των Σ.Υ.Δ. «ΕΝΣΤΙΚΤΟ», «ΑΙΣΘΗΣΗ» και «ΔΙΑΙΣΘΗΣΗ» της ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ», η Περιφέρεια Κρήτης προέβη στην έκδοση των αριθ. 173285/29-05-2023, 297938/11-09-2023 και 44041/07-02-2024 αποφάσεων, με τις οποίες επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις στην ΑΜΚΕ, και των αριθ. 297961/11-09-2023 και 344985/17-10-2023 αποφάσεων, με τις οποίες ανακαλείται η ίδρυση και λειτουργία των προαναφερθεισών Σ.Υ.Δ. Οι ως άνω αποφάσεις κοινοποιήθηκαν στο Υπουργείο μας.

Στις 23/02/2024 το Τμήμα Κοινωνικής Αλληλεγγύης της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου προειδοποίησε την ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ» αφενός για την αναγκαιότητα μεταφοράς των ωφελούμενων και αφετέρου για την υποχρέωση ενημέρωσης των συμπαραστατών. Στη συνέχεια, με το αριθ. 64879/23.02.2024 έγγραφό της η Περιφέρεια απευθύνθηκε στο Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας και ζήτησε την αποστολή λίστας με το σύνολο των δομών στην Ελλάδα προκειμένου να εξεταστεί η δυνατότητα φιλοξενίας των συμπαραστατούμενων, η οποία απεστάλη και η αρμόδια υπηρεσία μερίμνησε για την κοινοποίησή της στην ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ» προς ενημέρωση.

Το αμέσως επόμενο διάστημα και έπειτα από καθημερινή επικοινωνία με την κοινωνική υπηρεσία της Περιφερειακής Ενότητας Λασιθίου και με τον αρμόδιο Αντιπεριφερειάρχη απεστάλη από το Υπουργείο μας επιστολή στην ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ» ώστε να πληροφορηθεί την πορεία των ενεργειών τους και τυχόν εξελίξεις, χωρίς να υπάρχει καμία απόκριση.

Παρόλο που εκδικάστηκε η αίτηση της ΑΜΚΕ «μετάΒΑΣΙΣ» για την έκδοση προσωρινής διαταγής και απορρίφθηκε, εκκρεμεί η έκδοση οριστικής απόφασης επί της Αίτησης Αναστολής και ως εκ τούτου υποστηρίζει πως δεν πρόκειται να προβεί στην ενημέρωση των συμπαραστατών για την παραλαβή των συμπαραστατούμενων.

Για τον λόγο αυτό, σύμφωνα με ενημέρωση της αρμόδιας υπηρεσίας έπειτα από επικοινωνία με το αστυνομικό τμήμα Ιεράπετρας, η κατά τόπο αρμόδια Εισαγγελία εξέδωσε εντολή για την ενημέρωση όλων των συμπαραστατών ώστε να παραλάβουν όσους συμπαραστατούμενους φιλοξενούνται ακόμη στις δομές ΑΙΣΘΗΣΗ και ΔΙΑΙΣΘΗΣΗ. Κατά δήλωση της Αστυνομικής Αρχής Ιεράπετρας φιλοξενούνται ακόμη εννέα άτομα τα οποία προσεχώς θα εγκαταλείψουν τις δομές και αυτά.

Για την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής μέριμνας, ψυχοκοινωνικής φροντίδας και υποστήριξης στην Περιφέρεια Κρήτης λειτουργούν 5 Στέγες Υποστηριζόμενης Διαβίωσης για Άτομα με Αναπηρία από τους Φορείς «Ένωση Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Απροσάρμοστων Ατόμων-Κέντρο Ειδικών Παιδιών "Ζωοδόχος Πηγή"» και «ΣΥΔ – Δικαίωμα στη Ζωή», συνολικής δυναμικότητας 20 Ατόμων, με έδρα την Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου. Οι εν λόγω Σ.Υ.Δ. μπορούν να καλύψουν τις ανάγκες φιλοξενίας ατόμων με αναπηρία που χρήζουν φροντίδας, την οποία το οικογενειακό τους περιβάλλον, για οποιουσδήποτε λόγους, αδυνατεί να παράσχει, βάσει της υπάρχουσας διαθεσιμότητας κενών θέσεων. Παράλληλα, στην ίδια Περιφέρεια λειτουργούν 7 Κέντρα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας (Κ.Δ.Η.Φ.), εκ των οποίων τα 4 δραστηριοποιούνται στην Περιφερειακή Ενότητα Ηρακλείου και τα 3 στην Περιφερειακή Ενότητα Χανίων. Τα Κ.Δ.Η.Φ. παρέχουν υπηρεσίες ημερήσιας φροντίδας και παραμονής με ανώτατο όριο ημερήσιας λειτουργίας 16 ώρες ανάλογα με τις ανάγκες των ατόμων με αναπηρίες.

Το θεσμικό πλαίσιο των Κ.Δ.Η.Φ. καθορίζεται με το Π.Δ. 395/1993 (166 Α'), όπως ισχύει. Στα προγράμματα των Κ.Δ.Η.Φ. εντάσσονται και μετέχουν ΑμεΑ που έχουν συγγενείς παθήσεις ή παθήσεις που οφείλονται σε χρωμοσωμικές ανωμαλίες, σύνδρομα, μεταβολικά ή νευρομυϊκά νοσήματα που προκαλούν κινητική ή/και αναπτυξιακή και αισθητηριακή αναπηρία.

Η καταβολή νοσηλίου – τροφείου στους δικαιούχους φιλοξενούμενους σε Σ.Υ.Δ. και Κ.Δ.Η.Φ. πραγματοποιείται από τον Ε.Ο.Π.Υ.Υ., ο οποίος συμβάλλεται με φορείς που λειτουργούν Κ.Δ.Η.Φ. και Σ.Υ.Δ. και επιχορηγείται από το Υπουργείο Κοινωνικής Συνοχής και Οικογένειας για τον σκοπό αυτόν, ενώ ορισμένα προγράμματα Διημέρευσης – Ημερήσιας Φροντίδας, τα οποία παρέχονται από τα Κ.Δ.Η.Φ., καθώς και δαπάνες λειτουργίας των Σ.Υ.Δ., μπορεί να συγχρηματοδοτούνται και από το ΕΣΠΑ.

Στο ερώτημα περί «κατασπατάλησης του ευρωπαϊκού χρήματος», σας ενημερώνουμε ότι μέσα από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας αντλούμε 138 εκατομμύρια ευρώ, τα

οποία απευθύνονται αποκλειστικά στους συμπολίτες μας με αναπηρία. Συγκεκριμένα, υλοποιούνται:

- Ο Προσωπικός Βοηθός, προϋπολογισμού 41.683.896 €, για την παροχή προσωπικής βοήθειας και τη στήριξη της αυτονομίας των ατόμων με αναπηρία. Αυτή τη στιγμή ο μοναδικός αριθμός ωφελούμενων που έχει λάβει Προσωπικό Βοηθό είναι 569 άτομα ενώ έχουν εκπαιδευτεί 2188 Προσωπικοί Βοηθοί σε όλη την Ελλάδα.
- Υποδομές προσβασιμότητας, προϋπολογισμού 24.025.000,00 €, για περίπου 4.500 παρεμβάσεις σε κτιριακές εγκαταστάσεις.
- Πρώιμη παρέμβαση, προϋπολογισμού 35.062.820 €, για την παροχή ενός πλέγματος εξατομικευμένων υπηρεσιών σε 1.365 παιδιά με αναπηρίες, αναπτυξιακή καθυστέρηση ή διαταραχή (ή με αυξημένο κίνδυνο εμφάνισης αυτών), για να ενισχυθεί η ανάπτυξη και η προώθηση της κοινωνικής ένταξης τους.
- Υποστήριξη κοινωνικής ενσωμάτωσης ατόμων στο φάσμα του αυτισμού, προϋπολογισμού 8.338.360 €, για την υποστήριξη της εργασιακής ενσωμάτωσης 200 ατόμων με διαταραχή φάσματος αυτισμού (ΔΑΦ) τα οποία έχουν καταχωρηθεί στο Ψηφιακό Μητρώο Ατόμων με Αναπηρία μέσω α) της παροχής συμβουλευτικής υποστήριξης από Διαμεσολαβητές (μέντορες) και προς τους εργοδότες και β) της προώθησης στην απασχόληση με επιδότηση μισθολογικού κόστους και εργοδοτικών εισφορών.
- Δομές Ημιαυτόνομης Διαβίωσης, προϋπολογισμού 12.711.080,66 €, για τη μεταφορά 200 ατόμων τυπικής ανάπτυξης και ΑμεΑ από 15 έως 26 ετών σε διαμερίσματα ημιαυτόνομης διαβίωσης και η υποστήριξη των ωφελούμενων, σε κατάλληλο πλαίσιο εξατομικευμένης φροντίδας, σύμφωνα με τις ικανότητες και δεξιότητές τους, λαμβάνοντας υπ' όψη τις αναπτυξιακές τους ανάγκες, ώστε να επιτευχθεί η πλήρης αυτονομήσή τους.
- Επαγγελματική Αναδοχή, προϋπολογισμού 7 εκ. €, για την τοποθέτηση 100 ανηλίκων με σωματική ή ψυχική αναπηρία άνω του 67% σε επαγγελματίες αναδόχους, οι οποίοι προς τούτο εκπαιδεύονται και λαμβάνουν σχετική αμοιβή.
- Εθνική Πύλη παροχών αναπηρίας και καθιέρωση της Κάρτας Αναπηρίας, προϋπολογισμού 2.480.000 €. Η Εθνική Πύλη παροχών αναπηρίας αναπτύσσεται ώστε να αποτελέσει το πληροφοριακό σύστημα μέσω του οποίου οι δικαιούχοι θα μπορούν: να βλέπουν μέσω της ηλεκτρονικής διεπαφής τα προσωπικά τους δεδομένα, τις παροχές που δικαιούνται και να εκδίδουν πιστοποιητικά, να κάνουν αίτηση για την κάρτα αναπηρίας και να εξυπηρετούνται από υπηρεσία μιας στάσης, μέσω των πληροφοριακών συστημάτων των αντίστοιχων φορέων, για όλες τις παροχές χωρίς να υποβάλλουν τα ίδια δικαιολογητικά σε διαφορετικούς φορείς (όπως ΚΕΠΑ, ΟΠΕΚΑ, Περιφερειακά Γραφεία Μεταφορών ή Κοινωνικών Υπηρεσιών, Δημοτικές Υπηρεσίες, ΚΕΠ, κλπ.). Επιπλέον υλοποιείται ήδη η ψηφιακή έκδοση της κάρτας αναπηρίας, η οποία θα εξασφαλίζει τον ασφαλή τρόπο ταυτοποίησης του κατόχου της. Η ψηφιακή κάρτα αναπηρίας βασίζεται σε υπηρεσίες του gov.gr και του wallet gov.gr (κατ' αναλογία με την αστυνομική ταυτότητα και το δίπλωμα οδήγησης) και δεν παρέχει υπηρεσίες ανέπαφων συναλλαγών που θα παρέχει μόνο η πλαστική έκδοση της κάρτας που θα ακολουθήσει. Επιπλέον των εθνικών σκοπών έκδοσης της κάρτας, η κάρτα αναπηρίας έχει σκοπό να χρησιμοποιείται και ως ευρωπαϊκή κάρτα αναπηρίας. Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 54.208 ψηφιακές κάρτες.
- Ψηφιακή κατάρτιση ατόμων με αναπηρίες, προϋπολογισμού 8 εκ. ευρώ: Αφορά σε προγράμματα εξοικείωσης και εκπαίδευσης των ατόμων με αναπηρίες στις νέες τεχνολογίες, κυρίως όσον αφορά την ψηφιακή πληροφόρηση, την επικοινωνία και τις δεξιότητες μέσω διαδικτύου και μέσων κοινωνικής δικτύωσης, όπως η επικοινωνία μέσω ψηφιακών εφαρμογών, η πραγματοποίηση ηλεκτρονικών πληρωμών, η χρήση των ψηφιακών εφαρμογών του gov.gr, η χρήση μέσων κοινωνικής δικτύωσης κ.λπ..

Θα λειτουργήσουν 80 περίπου Κόμβοι Ψηφιακής Ενδυνάμωσης Ατόμων με Αναπηρίες σε κατάλληλες δομές όλης της χώρας (Κέντρα διημέρευσης και ημερήσιας φροντίδας ατόμων με αναπηρία (ΚΔΗΦ), Παραρτήματα του ΙΝ-ΕΣΑμεΑ., Σωματεία ατόμων με αναπηρία, κ.λπ.), οι οποίες θα εξοπλιστούν με κατάλληλο ηλεκτρονικό εξοπλισμό για χρήση από τον εκπαιδευτή και τους εκπαιδευόμενους. Οι Κόμβοι Ψηφιακής Ενδυνάμωσης Ατόμων με Αναπηρίες θα λειτουργήσουν σε 2 κύκλους των τεσσάρων μηνών ο κάθε κύκλος και θα εκπαιδευτούν και ενδυναμωθούν περίπου 2.400 άτομα.

Θα συνεχίσουμε, πάντα με στοχευμένες παρεμβάσεις, αξιοποιώντας κάθε διαθέσιμη ευκαιρία και με όρους διαφάνειας να βρισκόμαστε στο πλευρό οποιουδήποτε συμπολίτη μάς έχει ανάγκη, χωρίς να αφήνουμε κανέναν πίσω.

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΣΟΦΙΑ ΖΑΧΑΡΑΚΗ